

Onderhoud Koperen Blaasinstrumenten.

Als er een Trompet, Trombone, Bugel, Euphonium, Hoorn of welk ander koperen blaasinstrument aan je wordt uitgeleend, moet dit natuurlijk wel in goede staat blijven. Koper instrumenten zijn duur in aanschaf en moeten daarom goed worden onderhouden.

Met regulier onderhoud voorkom je problemen en gaat het instrument langer mee. Bij deze een handleiding voor het schoonmaken en onderhoud van koperen blaasinstrumenten.



Om te voorkomen dat je instrument er net als deze trombone komt uit te zien zijn er wat simpele dingen die je kunt doen.

Algemeen : (Nuttige tips)



- 1) Bewaar en vervoer je instrument altijd in een koffer of gigbag.
- 2) Berg nooit harpjes of lessenaars op in de koffer, dit kan n.l. beschadigen aan het instrument veroorzaken.
Of hiervoor moet een aparte ruimte in de koffer aanwezig zijn.
- 3) Het mondstuk steeds voorzichtig in de mondbuis zetten en er nooit met de hand op slaan.
Houdt het mondstuk zowel in- als uitwendig goed schoon.
- 4) Voor het schoonmaken van koper instrumenten zijn verschillende wissers verkrijgbaar, ook in grootte.
- 5) Eet of drink nooit tijdens het spelen.
Zorg dus voor een schone mond alvorens te gaan spelen.
- 6) Controleer voor elk gebruik of de buizen nog makkelijk op en neer gaan.
Dit kun je doen door de buizen in en uit te schuiven.
Loopt dit niet meer soepel, dan moeten ze worden ingevet.
Wanneer iets echt niet los komt, ga dan naar de instrumentbeheerder.
- 7) Zorg dat de ventielen altijd goed geolied blijven.
Let op ! Alléén de speciale ventielolie gebruiken.
- 8) Verwijder na het bespelen vingerafdrukken van de lak, nikkel of het zilver.
- 9) Plaats je koffer niet te dicht bij een verwarmingsbron of pal in de zon.
- 10) "Repareer" in géén geval je instrument zelf.
Laat dit altijd door een vakman uitvoeren.
- 11) Bij nalatigheid ben jij aansprakelijk voor de schade en de evt. kosten.
Je bent daarom verplicht schade zo snel mogelijk te melden.
- 12) Bij langdurig niet gebruiken van het instrument (denk aan vakanties) dan dienen de buizen er uitgetrokken te worden i.v.m. mogelijke opdroging.
In een schacht terug plaatsen kan, dit voorkomt grote reparatie kosten.

Regulier onderhoud :

Zorg ervoor dat je ventielen of schuif altijd voldoende geolied zijn, dit voorkomt inwendige schade aan je instrument.

Blaas na het spelen altijd al het vocht uit het instrument en zet het op een standaard of leg het in een open koffer, om het verder goed te laten drogen.

Verder blijft je instrument er het langste goed uitzien, als je na het spelen even met een stoffen doek over de lak, nikkel of het zilver gaat.

Gebruik hiervoor katoen of een andere niet-pluizend materiaal.

Voor een verzilverd instrument kun je eventueel een speciale zilverdoek gebruiken.

Zo kun je je vingerafdrukken verwijderen, waardoor de lak langer mooi blijft.

Maar natuurlijk heeft je instrument ook af en toe een grotere beurt (revisie) nodig.

Bespreek dit met je muzikleraar en laat dit altijd uitvoeren door een vakman.

Doorspoelen van het instrument :



Welk instrument of je ook bespeelt, er komt altijd vuil aan de binnenkant van je instrument te zitten.

Dit komt doordat je tijdens het blazen niet alleen lucht blaast, maar ook vocht en mogelijke etensresten.

Het instrument af en toe mee onder de douche nemen en goed doorspoelen met lauw water is daarom zeer aan te bevelen.

Eventueel wat ontvettend wasmiddel (vloeibare Dreft of Badedas) gebruiken.

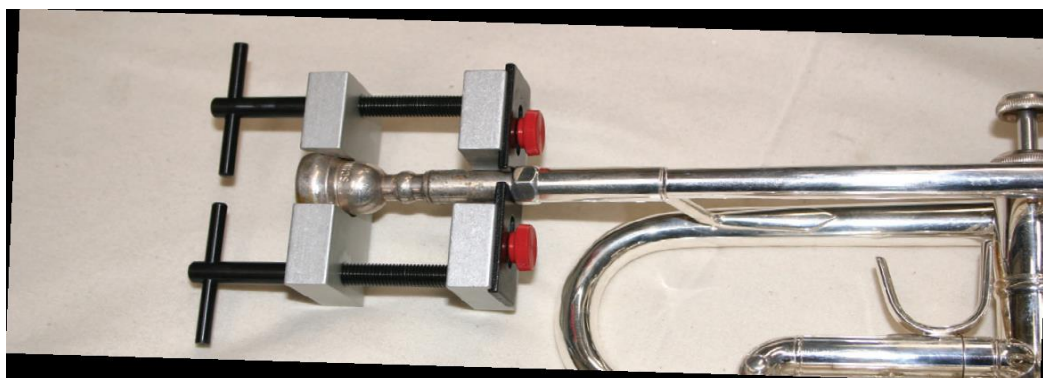
Gebruik zeker geen agressievere schoonmaakmiddelen (Soda) of kokend water, want dit gaat ten koste van de lak op je instrument.

Naderhand het geheel goed afdrogen.



Mondstuk en Buizen schoonmaken :

Na het doorspoelen zul je al veel vuil verwijderd hebben, maar om de binnenkant echt schoon te maken, zul je er toch met een borstel doorheen moeten. Eerst maar het onderdeel waar al dat vuil door naar binnenkomt, het mondstuk. Deze heb je natuurlijk al van het instrument gehaald, maar mocht dit niet lukken, ga dan a.u.b. niet met een waterpomptang aan de gang. Hiervoor moet een mondstukverwijderaar gebruikt worden. Laat dit door de instrumentenbeheerder doen, hij heeft er een.



Mondstukverwijderaar.

De binnenkant van het mondstuk kan nu geborsteld worden met een mondstukborstel, deze zijn los verkrijgbaar, maar vaak ook te vinden in de complete onderhoudssets, van bijvoorbeeld Yamaha of Stagg. Voor een paar Euro zijn deze in de muziekwinkels te koop. Even naspoelen en goed afdrogen.



Reinigingsset.



Na het mondstuk zijn de buizen aan de beurt.
Deze maak je op dezelfde manier schoon als het mondstuk, n.l. met een borstel.
Natuurlijk zijn de buizen breder en langer, dus hiervoor gebruik je een andere borstel.
Voor ieder instrumenttype zijn er borstels met verschillende lengtes en diktes.
Doorgaans zijn dit twee korte borstels met een verschillende dikte, bevestigd aan een spiraalvormige stalen veer.
Deze veer heeft een coating, dus maakt geen krassen.
Haal nu de passende borstel door de buis en beweeg goed heen en weer,
ondanks het doorspoelen blijft sommige vuiligheid goed vastzitten.



Schoonmaken Leadpipe.



Schoonmaken Stembuis.

De leadpipe, oftewel de buis waar het mondstuk in gaat, zal doorgaans het meeste vuil bevatten, dus schenk hier extra aandacht aan.
Indien het instrument ook ventielen bevat, kunnen de openingen ook met een borstel worden schoongemaakt.



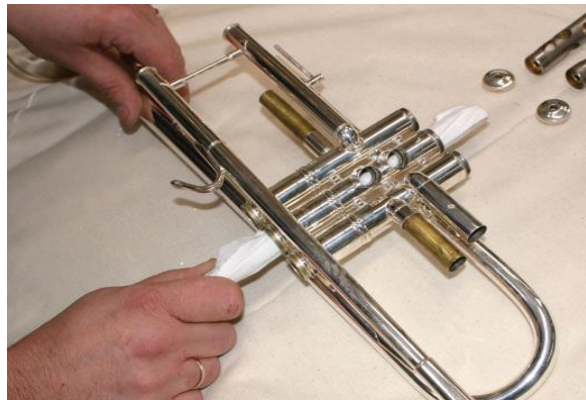
Schoonmaken ventiel.

Let op !! Ventielen niet onderling verwisselen.
Ze zijn genummerd en kunnen maar op één manier terug in het instrument.
Vaak genummerd met 1 - 2 - 3



Schoonmaken van de ventielbuizen kan ook met een katoenen doek om een potlood gewikkeld.

Let op !! I.v.m.mogelijke beschadigingen géén metalen pen gebruiken.



Schoonmaken ventielbuizen.

Spoel vervolgens elk onderdeel na met een beetje water en laat het goed drogen.

Weer in elkaar zetten :



Nu alle onderdelen schoon zijn is het tijd alles weer in elkaar te zetten.

Ten eerste alle loszittende buizen, maar nog niet de ventielen of de schuif van de trombone terug plaatsen.

Om er zeker van te zijn dat deze volgende keer ook weer vloeiend uit het instrument gaan, is het noodzakelijk deze in te vetten.

Dit kan met buisenvet (ook wel pompvet of coulissenvet genoemd), maar eventueel ook met zuurvrije vaseline.

In het geval van een ventielinstrument is hierna het moment aangebroken om de ventielen terug te plaatsen.

Breng hiervoor speciale ventielolie aan de bovenkant van de ventielen en beweeg ze dan draaiend door de holte om de olie te verdelen.





Wees hierbij niet zuinig, het teveel aan olie verlaat het instrument toch wel weer. Nu kunnen ventielen weer worden vastgedraaid.

Eigenlijk geldt hetzelfde voor het in elkaar zetten van een schuivend instrument, zoals de trombone.

Hier is dan wel andere olie voor nodig, deze bestaat afhankelijk van het merk uit één of twee componenten.

Plaats hiervoor de buitenschuif over de binnenste schuif en breng enkele druppels olie aan op de binnenkant van de schuif.

Door nu goed heen en weer te schuiven, wordt de olie verdeeld.

Eventueel kan hierna nog een enkele druppel water worden toegevoegd, eventueel met een speciale sproeier, om de olie gelijk al iets te verdunnen.



Tot slot :

Nu is het alleen nog een kwestie van oppoetsen zoals in het begin al is vermeld.

Kijk af en toe ook even naar het kurkje op de waterklep.

Deze slijt nog weleens scheef af na verloop van tijd.

Kurkjes zijn gewoon zo te koop en zelf te vervangen.

Mocht er nou iets niet makkelijk losgaan of verslijten aan je instrument, ga dan naar de instrumentbeheerder voor een goede oplossing.

Begin a.u.b. niet zelf zomaar te sleutelen.

De kans dat dan de schade erger wordt is aanzienlijk.

Maar over het algemeen geldt dat bij het toepassen van bovenstaand onderhoud, één keer in de 2 of 3 maanden, het instrument in topconditie blijft, ongeacht de leeftijd van je instrument.

Op Youtube is een filmpje te zien van hoe een reinigungsset gebruikt dient te worden.

Zie :

Stagg Music | How to use the Stagg SCK-TP Trumpet Cleaning Kit

Instrumentbeheerder :

Henk Veldboer

tel. : 0541-292349

